

Oppilashuoltosuunnitelma, perusopetus

Koulun nimi : Pateniemen koulu

Päivitetty:

- varhainen puuttuminen
- poissaolot 50h
- yleinen –tehostettu- erityinen tuki
- moniongelmat (ei ped. ratkaisulla tuettavia)
- käytös ja aggressiiviset oppilaat
- hyvinvointi ja terveystutkimustulokset
- onko tuen painopisteet oikeassa paikassa
- tunnetaidot

ARVIO OPPILASHUOLLON KOKONAISTARPEESTA

a) Oppilashuollon tarve yhteisöllisessä tuessa

Perusopetuksen yhteisöllinen ja ennaltaehkäisevä oppilashuoltotyö on monitasoista koulun toimintaa:

- Vanhempaintoimikunta, vanhempainillat, arviointi- ja kehityskeskustelut, sekä erilaiset luento- ja keskustelutilaisuudet vahvistavat kodin ja koulun vuoropuhelua.
- Kouluyhteisössä tapahtuvaa ennaltaehkäisevää oppilashuollollista työtä voivat olla muun muassa hyvin toimivien ryhmien ja luokkien muodostaminen, sekä niiden toiminnan suunnittelu, opetuksen eriyttäminen, joustavat oppimisympäristöt, opettajien yhteistyö ja samanaikaisopetus annettujen resurssien puitteissa.

Hyvinvointia ja oppimista edistävät myös

- Varhainen ongelmien tunnistaminen ja niihin puuttuminen.
- Kouluterveys- ja hyvinvointikyselyt, terveystarkastukset sekä varhaiskasvatuksen- ja esiopetuksen asiakaskyselyt antavat päiväkotii- ja kouluyhteisön hyvinvoinnista arvokasta tietoa.
- Oppilaskunta-, kummi- ja tukioppilas- sekä kerhotoiminta, kuin myös perusopetuksen iltapäivätoiminta pyrkivät osaltaan edistämään lasten ja nuorten turvallisuutta ja hyvinvointia.
- Oppilaiden käyttäytymisen ja poissaolojen seuranta.

b) Oppilashuollon tarve yksilökohtaisessa tuessa

Oppilaalla on subjektiivinen oikeus saada opetukseen osallistumisen edellyttämä oppilashuolto.

- Oppilaan oppiminen ja hyvinvointi ovat yhteydessä toisiinsa.
- Hyvinvoinnin vahvistamisessa on tärkeää oppilaan kiinnittyminen koulun ja luokan yhteisöön, turvallisuuden ja luottamuksen kokemus sekä myönteinen palaute.
- Oppilaan tulee voida luottaa siihen, että hän saa apua ja tukea sitä tarvitessaan.
- Oppilasta itseään ohjataan kehittämään opiskelun taitoja sekä vastuullisuutta koulutyössään. Oppilaan henkilökohtaiset tavoitteet ja suunnitelmat käydään hänen kanssaan säännöllisesti läpi.

Oppilaskohtainen tuki järjestetään yksilöllisesti.

- Kun oppilashuoltotyössä käsitellään yksittäistä lasta koskevaa asiaa, asian käsittelyyn voivat osallistua vain ne oppilaan opetukseen ja oppilashuollon järjestämiseen osallistuvat henkilöt, joiden tehtäviin oppilaan asian käsittely välittömästi kuuluu.

- Ratkaisu asian käsittelyyn osallistuvista tehdään käsiteltävän asian ja aiheen perusteella.
- Huoltajat ovat mukana neuvottelemassa lapsensa asioista.

Oppilaan oppilashuoltotyöhön osallistuvilla on oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä oppilaan opettajalle ja opetuksesta ja toiminnasta vastaavalle viranomaiselle oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. Opetushenkilöstöllä on lupa keskustella oppilaan opetukseen liittyvistä pedagogisista ratkaisuista.

c) Oppilashuollon tarve koulun ulkopuolisten tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä

- Perhepalvelut, johon sisältyy mm. ennaltaehkäisevä sosiaalityö ja perheneuvonta (ajanvaraus ke klo 10-12, p. 040 6506014) on mukana järjestämässä tukea oppilaalle ja perheelle.

- Lastensuojelu vastaa lapsen ja hänen perheensä kokonaisvaltaisesta tukemisesta.

- Lasten- ja nuorisopsykiatrian työryhmä (LANU) vastaa nuorten ja heidän perheidensä akuuttiin huoleen, käyttäen hoito- ja kuntoutusmuotoina mm. perhe- ja verkostokeskeistä työskentelyä.

- LAKU -Lasten ja nuorten kuntoutuspalvelu (perhekuntoutus).

- Koulupoliisi osallistuu kasvatustyöhön tarjoamalla ennaltaehkäisevää opetusta kouluissa.

- OYS:n tutkimusten, konsultaation ja terapioiden tuki oppilaan koulunkäyntiin.

- Oulun kaupungin/Valtion erityiskoulujen konsultaatiopalvelut sekä tukijaksot.

- Oulun kaupungin järjestämät terapiapalvelut (esim. puhe-, toiminta- tai fysioterapia).

KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT OPPILASHUOLTOPALVELUT

a)Palveluiden järjestäminen ja sen edellyttämä työn- ja vastuunjako sekä tarvittava yhteistyö

Oppilashuollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä. Koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma on laadittu yhteistyössä koulun henkilöstön, oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa.

Koulukohtainen oppilashuoltoryhmä vastaa koulun oppilashuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista mm. seuraavasti:

- Ryhmä suunnittelee ja toteuttaa tarvekartoituksen pohjalta oppilashuollolliset toimenpiteet koulun tasolla (esim. tapahtumat, hankkeet).

- Ryhmän puheenjohtajana toimivat koulun rehtorit. Muina jäseninä siihen kuuluvat kouluterveydenhoitaja, koulukuraattori, koulupsykologi, erityisopettaja, koulumentori ja/tai koulupsyykkari ja opinto-ohjaaja, tarvittaessa myös opettajia ja koulunkäynninohjaajia.
- Yhteisöllinen oppilashuolto kokoontuu 3 kertaa vuodessa suunnittelemaan ja arvioimaan toimintaa. Pedagogiset luokka- ja opiskelutyöt koordinoivat jäsenet kokoontuvat säännöllisesti (tiistai-iltapäivä).

Vuosiluokkien 1, 5 ja 8lk oppilaille tehdään laaja terveystarkastus ja vuosiluokkien 2, 3, 4, 6, 7 ja 9lk oppilaille on terveydenhoitajan tapaaminen

Kouluterveydenhoitaja Päivi Kinnunen on tavoitettavissa Pateniemen alakoululla maanantaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin. Ja Pateniemen yläkoululla tiistaisin ja perjantaisin. Puh. 044-7034619, th.n tavoittaa myös wilma-viestin välityksellä.

Koulumme oppilailla on mahdollisuus päästä terveydenhoitajan vastaanotolle ilman ajanvarausta (koulutapaturmat, koulupäivän aikana sairastumiset). Ajanvaraukseton terveydenhoitajan päivystysvastaanotto on ma,ke ja to 9.45- 10.15, ja 12-12.30 sekä ti ja pe 11.30-12.30.

Koulukuraattori Heikki Nevala (p. 044-7039016) ja koulupsykologi Marit Kettunen (p. 044-7039660) työskentelevät työparina Rajakylän ja Pateniemen sekä Kiviniemen ja Takkurannan kouluissa. Mikäli työpari on poissa, välitöntä reagointia vaativissa asioissa konsultaatiota antavat vs. koulukuraattori Heidi Södö (p. 044-7039034 ja vs. koulupsykologi Päivi Sarome (p. 044-7039653). Tiimivastaava pohjoisella alueella on koulukuraattori Tiia Maikkula-Moilanen (p. 040-5637664).

Koulupsykologin ja -kuraattorin työtä tehdään sekä yhteisötasolla että yksilötasolla. Työ on laaja kokonaisuus asiakastyötä, konsultaatiota, kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämistä ja yhteistyötä kotien ja erilaisten sidosryhmien kanssa. Yhteistyö ja konsultointi koulun pinnassa korostuu. Työ on pitkälti selvittelevää, arvioivaa ja tukevaa. Ei mahdollisuutta pitkäaikaiseen hoitotyöhön. Osallistuminen tarvittaessa kriisityöhön. Tarvittaessa toimitaan yhteistyössä muiden sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden toimijoiden kanssa.

Koulukuraattori on sosiaalityön asiantuntija koulussa. Työssä kiinnitetään huomiota oppilaiden koulunkäynnin tukemiseen, arjen sujumiseen, toimintakykyyn ja vuorovaikutussuhteisiin. Sosiaalisten ongelmien tunnistaminen ja niihin puuttuminen on työn olennainen osa. Yleisimmät asiakkuuden syyt ovat käyttäytymiseen liittyvät syyt, ongelmat sosiaalisissa suhteissa ja perhetilanteeseen liittyvät ongelmat.

Koulupsykologi on psykologisen kehityksen, psyykkisen hyvinvoinnin ja oppimisen psykologian asiantuntija koulussa. Tehtäviin sisältyy mielenterveyttä ja hyvinvointia sekä oppimista ja koulunkäyntiä edistävää ja ongelmia ennaltaehkäisevää työtä. Lähetee oppimistutkimuksiin laaditaan yhdessä erityisopettajan kanssa, vanhemmilta aina suostumus.

Koulupsykologi ja koulukuraattori osallistuvat koulun yhteisölliseen OHR -työskentelyyn ja sen lisäksi osallistuvat pyydettyinä erikseen koottaviin oppilaskohtaisiin monialaisiin asiantuntijaryhmiin. Oppilashuollon palvelut ovat vapaaehtoisia palveluita, joihin oppilaalla on oikeus, mutta joista hänellä on hänen kehitystasonsa mukaisesti myös mahdollisuus kieltäytyä.

Koulukuraattorin ja koulupsykologin säännölliset konsultaatioajat opettajille ja muulle henkilökunnalle on torstaisin klo 9.30-10. Myös muina aikoina voi konsultoida sovitusti.

b)Palvelujen kohdentaminen yksittäisiin oppilaisiin, kouluyhteisöön ja yhteistyöhön liittyviin tehtäviin sekä oppilashuollon kehittämiseen ja seurantaan

Oppilashuollon pääasiallinen tehtävä on tukea oppilaan kasvua ja oppimista parhaalla mahdollisella tavalla.

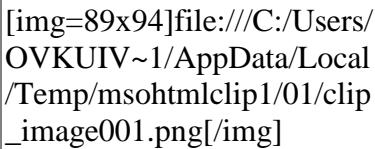
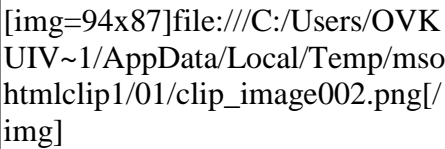
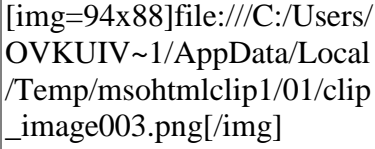
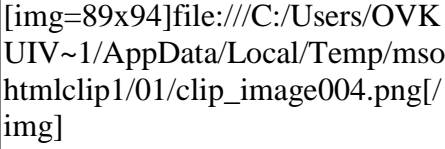
Pateniemen koulussa koulukuraattorin ja koulupsykologin työpanos on noin 1,5 pv/vko ja se jakautuu tällä hetkellä arvioiden 1/3 yhteisölliseen ja 2/3 yksilölliseen työhön.

c)Palveluiden kohdentaminen oppilashuollon kehittämiseen ja seurantaan

Oppilashuoltoryhmä kehittää, seuraa ja arvioi koulun oppilashuoltotyötä.

YHTEISÖLLINEN OPPILASHUOLTO (Yhteisöllisen oppilashuollon toimintamallit ja suunnitelmat voivat olla oppilashuoltosuunnitelman liitteenä)

a) Toimenpiteet kouluyhteisön ja –ympäristön terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi sekä yhteistyö ja käytän-teet yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

	TOIMINTAKULTTUURI <ul style="list-style-type: none">- yhteisöllisyys- yhteiset toimintaperiaatteet- opettajien keskinäinen ja oppilashuollon kanssa tehtävä yhteistyö, moniasiantuntijuus- tasapuolisuus ja johdonmukaisuus- kodin ja koulun yhteistyö	
KOHTAAMINEN JA VÄITTÄMINEN <ul style="list-style-type: none">- huolehtiminen- luottamus- opettajan ja oppilaan välinen vuorovaikutus- osallistuminen	Oppiminen ja työrauha	SÄÄNNÖT <ul style="list-style-type: none">- lainsäädäntö ja muut normit- valvonta- ohjaus- kurinpito
	PEDAGOGIIKKA <ul style="list-style-type: none">- pedagoginen vuorovaikutus- opetusryhmien muodostaminen- hyvin suunnitellut ja selkeät tehtäväksi annetut- oppimisympäristöt	

Perusopetuslain 29 § mukaan opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön.

- Oppilaan ja opiskelijan terveyden edistämiseksi seurataan myös kouluyhteisön ja opiskeluympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta.
- Turvalliseen opiskeluympäristöön kuuluu fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus.
- Koululle on laadittu **turvallisuussuunnitelma**, joka sisältää toimintaohjeet erilaisissa turvallisuuteen liittyvissä tilanteissa.
- Turvallisuussuunnitelmat sisältävät mm. kriisisuunnitelman, pelastussuunnitelman sekä kiusaamisenvastaisen suunnitelman

Ympäristöterveydenhuollon terveydensuojelulain (763/94) 45 §:n perusteella kouluissa tehdään tarkastukset kolmen vuoden välein.

- Ryhmään kuuluvat rehtorit, työterveyshoitaja ja –lääkäri, kiinteistöhuollon edustajat, terveystarkastaja, työsuojeluvaltuutettu sekä työyhteisövaltuutettu.
- Poistumisharjoitukset tehdään vuosittain yhteistyössä palo- ja pelastustoimen kanssa.

Koulun arkipäivässä oppilaiden turvallisuudesta huolehditaan monin tavoin. Tärkeitä ovat yhteiset säännöt ja välituntivalvonta.

- Turvallisuutta tuovat kaikista välittäminen, riittävä tiedonkulku, järjestyssääntöjen noudattaminen ja koulun ja kodin yhteistyö.

b) Koulukohtaisen oppilashuoltoryhmän kokoonpano, tehtävät ja toimintatavat sekä aikataulutus

Koulukohtainen oppilashuoltoryhmä vastaa koulun oppilashuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista.

Koulukohtaisen oppilashuoltoryhmän jäsenten tehtävät ja roolit oppilashuoltoryhmässä

- Rehtorit vastaavat ryhmän koollekutsusta ja toimivat ryhmän puheenjohtajana.
- Erityisopettajat koordinoivat kolmiportaisen tuen suunnittelua, toteutumista ja seurantaa
- Opinto-ohjaaja perehdyttää oppilaat opinpolulla etenemiseen. Oppilaanohjaus muodostuu henkilökohtaisesta, pienryhmä- sekä luokkaohjauksesta. Opinto-ohjaaja huolehtii omalta osaltaan nivelvaiheyhteistyöstä.
- Kouluterveydenhoitaja vastaa oppilaan terveyden seuraamisesta ja edistämisestä yhteistyössä huoltajien kanssa. Tarvittaessa hän pyytää lääkärin konsultaatiota.
- Kuraattori (kts. kohta 2a)
- Koulupsykologi (kts. kohta 2a)

c) Yhteistyö oppilaan ohjauksessa, koulutuksen siirtymävaiheissa ja jatko-opintojen suunnittelussa

Perusopetuksessa toteutettavan ohjauksen ja oppilashuoltotyön yksi keskeisistä tavoitteista on tukea niitä oppilaita, joilla on opiskelussaan vaikeuksia tai jotka ovat vaarassa jäädä koulutuksen tai työelämän ulko-puolelle.

- Oppilaita tuetaan myös silloin, kun he siirtyvät kouluasteelta toiselle. Siirtymiin liittyy erityisesti sosiaalisen tuen tarve ja tiedon kulun haasteet.
- Ohjauksen tulee jatkua yhtenäisesti koko perusopetuksen ajan siten, että kaikki opettajat toimivat yhteistyössä oppilaan opintopolun aikana ja opiskelun nivelvaiheissa. Kaikkien opettajien tehtävänä on ohjata ja kasvattaa oppilasta.

Lukuvuoden aikana kaikille oppilaille ja huoltajille:

- annetaan ohjausta ja tietoa perusopetuksen työtavoista, valintamahdollisuuksista ja niiden merkityksestä tulevaisuudelle.
- Edelleen huoltajille selvitetään tapaamisissa, kuinka ohjaus koulussa on järjestetty sekä miten on hoidettu opiskeluun, oppilashuoltoon ja tukipalveluihin liittyvät asiat koulukohtaisesti.

Kouluissamme ohjauksesta vastaa vuosiluokilla 1-6 luokanopettaja ja vuosiluokilla 7-9 pääsääntöisesti päätoiminen oppilaanohjaaja yhdessä muiden opettajien ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa.

Työelämään tutustutaan vuosittain työsuunnitelmassa määritellyllä tavalla.

- Lisäksi eri oppiaineiden opetussuunnitelmien sisältöihin kuuluu yrittäjyyteen, työelämän vaatimusten ja taitojen opettamiseen liittyvien asioiden käsittelyä.

Siirtyminen esikoulusta 1. luokalle:

- Oppilaaksi ottaminen ja ilmoittautuminen tammikuussa.
- Kouluun ilmoittautuminen tapahtuu Wilman kautta tai paperisella lomakkeella, joka löytyy kaupungin nettisivuilta tai ko. koulun koulusihteeriltä.
- Toukokuussa on tulevien 1. -luokkalaisten tutustumispäivä.
- Esiopetussuunnitelmat siirtyvät koulun käyttöön Wilman kautta.

Alakoulusta yläkouluun:

- Tiedonsiirtopalaverit järjestetään luokanopettajien, tulevien luokanvalvojen, oppilaanohjaajan ja erityisopettajien kesken.
- Kaikille kuutosille järjestetään yhteinen tutustumispäivä.
- Pienryhmän oppilaiden jatko-opinnot suunnitellaan yksilöllisesti moniammatillisessa yhteistyössä.

Yläkoulusta toiselle asteelle:

- Yhdeksännellä luokalla oppilaat tutustuvat toisen asteen opintoihin.
- Oppilaanohjaaja esittelee oppilaanohjauksen luokkatunneilla jatko-opintomahdollisuudet.
- Tavoitteena on saada kaikki oppilaat hakemaan mieluisaan jatkokoulutuspaikkaan.
- Yhdeksannen luokan aikana järjestetään oppilaille ja huoltajille jatkokoulutusilta, jossa esitellään jatko-opintomahdollisuuksia.

d)Yhteistyö terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välillä

Yhteistyötä tehdään terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välillä monipuolisesti lukuvuoden aikana.

Yhteisöllistä terveysneuvontaa koulullamme on mm. Psykkarin ja kouluterveydenhoitajan yhteistyössä järjestämät eriteemaiset terveystieteiden (tupakka, päihteet, mielenterveys, liikunta ja ravitsemus).

e)Koulukohtaiset toimintamallit seuraavista:

Poissaolojen seuraaminen, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen

Koulussa on käytössä sähköinen poissaolojen seurantajärjestelmä Wilma. Käyttöä varten tarvitaan käyttäjätunnus ja salasana.

- Huoltajan on mahdollista seurata oppilaan koulutyöskentelyn sujumista Wilmasta ja pitää yhteyttä mm. pikaviesteillä.
- Huoltaja voi ilmoittaa oppilaan poissaolot luokanopettajalle/luokanvalvojalle Wilmassa.

- Jos oppilas sairastuu ja joutuu olemaan pois koulusta, vanhempien tulee ilmoittaa poissaolosta samana päivänä esim. puhelimitse, tekstiviestinä tai Wilma -viestinä luokanopettajalle/luokanvalvojalle.

- Lomamatkat tulee pyrkiä sijoittamaan koulujen loma-aikoihin.

- Ennalta tiedossa oleviin poissaoloihin tulee pyytää lupa etukäteen.

Luokanopettaja/luokanvalvoja voi myöntää luvan enimmillään viisi (5) päivää kestäviin lomiin, pidempiin lomiin lupa tulee anoa kirjallisesti rehtorilta.

Poissaolojen ylittäessä 50h, otamme asian oppilashuollolliseen käsittelyyn.

Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen,

- Tupakkatuotteiden hallussapito on kielletty alle 18-vuotiailta. Hallussapito- ja käyttökielto on kirjattu koulun järjestyssääntöihin.

- Koulun järjestyssäännöistä informoidaan oppilaita ja heidän huoltajiaan lukuvuosittain.

- Tupakkatuotteiden käyttö on kielletty perusopetusta antavien oppilaitosten sisätiloissa sekä käytössä olevilla ulkoalueilla.

- Henkilökunta on velvollinen puuttumaan koulun alueella tupakoimiseen.

- Mikäli on epäily, että oppilaalla on mukanaan koulussa tupakkatuotteita tai päihteitä on opetushenkilöstöllä oikeus tarkastaa oppilas ja oppilaan tavarat sekä takavarikoida kielletty aineet.

Ehkäisevää päihdetyötä toteutetaan vaikuttamalla päihteitä koskeviin tietoihin ja asenteisiin.

Teemoja käsitellään oppilaiden kanssa oppitunneilla ja kouluterveydenhuollon tarkastuksissa sekä vanhemmille suunnatuissa vanhempainilloissa.

Tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus

- Koulutapaturmia ehkäistään kartoittamalla riskit ja vaaranpaikat mm. sisätiloissa, koulupihoilla ja koulumatkoilla.

- Koulun kriisisuunnitelmassa on nimetty ensiaputaitoiset työntekijät ja heidän ensiaputaitonsa pidetään ajan tasalla.

- Hoitoa tarvitseva oppilas ohjataan kouluterveydenhoitajalle/terveysasemalle tai vakavissa tapauksissa tilataan ambulanssi.

- Tapaturman sattuessa ollaan yhteydessä oppilaan huoltajaan.

- Koululla on vakuutus, joka korvaa koulutapaturmasta johtuvat henkilövahinkokulut.

Koulutapaturmasta tehdään aina tapaturmailmoitus.

Koulukuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevat ohjeet

Koulumatkakuljetukset hoidetaan perusopetuslain ja -asetuksen mukaan. Liikennejärjestelyt koulujen pihoissa on asianmukaisesti ja turvallisesti järjestetty.

Kuljetusjärjestelyistä johtuen kuljetusoppilaille saattaa tulla odotusta joko ennen tai jälkeen koulupäivän. Odotusaika on vietettävä koulun rajojen sisäpuolella. Oppilailla on mahdollisuus tehdä läksyjä tätä varten osoitetussa tilassa tai oleskella koulun piha-alueella. Kouluautoihin nouseaan ainoastaan noutopaikoiksi osoitetuilta alueilta.

Järjestyssäännöt

- Oppilaalla on velvollisuus käydä koulua, tehdä tehtäviä ja käyttäytyä asiallisesti.
- Oppilaan tulee noudattaa järjestyssääntöjä. Järjestyssäännöillä edistetään järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13 § 2. mom. 4-kohta ja perusopetuslaki 29 § 3 mom. (1267/2013) mukaan oppimisympäristöllä tarkoitetaan oppimiseen liittyvää fyysisen ympäristön, psyykkisten tekijöiden ja sosiaalisten suhteiden kokonaisuutta, jossa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Oppimisympäristön tulee tukea oppilaan kasvua ja oppimista. Sen on oltava fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen ja tuettava oppilaan terveyttä

Hyvinvoinnin tukeminen

Pateniemen koulussa jokainen oppilas vastaa hyvinvointikyselyyn vuosittain. Kyselyssä selvitetään mm. oppilaan ruokailuun, lepoon, liikkumiseen ja kaveritaitoihin liittyviä asioita. Kyselyn tulosten avulla koulun toimintaa pystytään suunnittelemaan tarkoituksenmukaisesti oppilaan hyvinvointia tukevaksi.

Osallisuustiimin tavoitteena on suunnitella sellaista toimintaa, että jokainen koulun oppilas kokee olonsa koulussa turvallisesti ja tuntee olevansa osa yhteisöä. Osallisuuskokonaisuus koostuu seuraavista asioista: Oppilaiden sekä opettajien ja ulkopuolisten toimijoiden pitämät kerhot ja tapahtumat, liikkuvan koulun toiminta, joissa mukana on liikuntatutorit, oppilaskunta sekä yläkoulun tukioppilastoiminta.

Jokainen koulun oppilas on oppilaskunnan jäsen. Luokkien edustajat kokoontuvat säännöllisesti suunnittelemaan tapahtumia, kehittämään koulun toimintaa sekä antamaan kehitysehdotuksia viihtyvyyden parantamiseksi. Valitut oppilaskunnan jäsenet ovat mukana nuorten alueellisessa Pohojosen Vaikuttajat (PoVa) osallisuustoiminnassa. Ryhmä koostuu Pateniemen suuralueen 3.-9. lk. oppilaista.

Yläkoulun puolella valitut 8. ja 9. lk oppilaat toimivat tukioppilaina. Toiminnan tavoitteena on edistää hyviä toverisuhteita, kouluviihtyvyyttä, yhteisvastuuta sekä turvallista ja kannustavaa ilmapiiriä koulussa.

Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Koululle on laadittu **kriisivalmiussuunnitelma**, jossa määritellään toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa. Kriisisuunnitelma on valmisteltu yhteistyössä tarvittavien viranomaisten kanssa ottaen huomioon muut uhka-, vaara ja kriisitilanteita koskevat ohjeistukset kuten pelastussuunnitelma (Pelastuslaki (379/2011) 15 § ja valtioneuvoston asetus pelastustoimesta (407/2011) 1 ja 2 §)

Koulun kriisityön tavoitteena on tunnistaa kriisit ja toimia niissä nopeasti, tehokkaasti ja hallitusti. Kriisisuunnitelman avulla koulu vahvistaa yhteisön ja sen jäsenten kykyä selviytyä vaikeista tilanteista ja siten myös tukea koulun henkilöstön jaksamista. Kouluyhteisö ja sen jäsenet voivat muodostaa vahvan suojaa ja turvaa antavan tuen kriisin kohdanneille.

YKSILÖKOHTAINEN OPPILASHUOLTO

a) Yksilökohtaisen tuen toteuttamistavat ja yhteistyömuodot (lapsen ja nuoren kehitys, oppiminen, hyvinvointi)

Koululla yksittäisen oppilaan tai opiskelijaryhmän tuen tarpeen selvittämiseen ja opiskeluhuollon järjestämiseen kootaan tapauskohtaisesti monialainen asiantuntijaryhmä.

- Yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämisessä korostuu erityisesti luokanopettajan tai -valvojan rooli, sillä hän on oppilaan lähiohjaaja, joka tuntee oppilaan kokonaisvaltaisesti.

Opiskeluhuoltoryhmän (monialaisen asiantuntija-ryhmän) jäsenillä on lisäksi mahdollisuus pyytää neuvoa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta.

- Asiantuntijat saavat antaa tietoja, jotka ovat välttämättömiä virka-aputehtävän, toimeksiannon tai omaan lukuun muutoin suoritettavan tehtävän suorittamiseksi.

- Annettujen tietojen salassapidosta ja suojaamisesta on varmistuttava asianmukaisesti.

Oppilaan omat toivomukset on otettava huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten ominaisuuksiensa mukaisesti.

- Alaikäisellä ja vajaavaltaisella on oikeus kieltää huoltajaa tai muuta laillista edustajaa osallistumasta itseään koskevan asian käsittelyyn ja saamasta häntä koskevia tietoja painavasta syystä, jos se ei ole selvästi vastoin hänen etuaan.

- Arvion edun vastaisuudesta tekee opiskeluhuollon henkilöstöön kuuluva sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö.

Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhuollon palveluja.

- Asian käsittely monialaisessa asiantuntijaryhmässä perustuu tarpeeseen, oppilaan suostumukseen ja huoltajien näkemukseen.

Oppilashuollon palveluihin ohjautuminen:

Mikäli opettajalla tai koulun henkilökuntaan kuuluvalla herää huoli oppilaasta, ottaa hän yhteyttä luokanopettajaan/luokanvalvojaan tai suoraan oppilaan kotiin. Luokanopettaja/luokanvalvoja, jolla on huoli tai jolle huoli on esitetty, keskusteleo oppilaan kanssa ja/tai ottaa yhteyttä oppilaan kotiin, mikäli tätä ei ole jo tehty. Opettaja voi konsultoida koulukuraattoria, koulupsykologia ja terveydenhoitajaa ja tarvittaessa koota monialaisen asiantuntijaryhmän. Huoltajat ja oppilaat voivat olla myös itse suoraan yhteydessä koulukuraattoriin ja koulupsykologiin. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaiset määräaika-aikavelvoitteet ensimmäisen ajan antamisessa ovat voimassa.

Yhteydenoton perusteella koulupsykologi tai koulukuraattori arvioi välittömästi asian kiireellisyyden. Mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä kiireellisissä tapauksissa samana päivänä, kun oppilas on tätä pyytänyt tai viimeistään seuraavana koulupäivänä. Ellei asia ole kiireellinen, oppilaan tulee saada keskusteluaika viimeistään seitsemäntenä koulupäivänä yhteydenotosta. Keskusteluaikaa ei kuitenkaan välttämättä tarvitse varata, jos huoltajan tai opettajan yhteydenoton tarkoituksena on ainoastaan saada ohjausta tai neuvontaa tietyn tilanteen selvittämiseen tai jos yhteydenoton aikana käy muutoin ilmi, ettei keskustelun järjestämiselle ole tarvetta.

Koulukuraattorin ja koulupsykologin palvelut ovat matalan kynnyksen palveluita. Tavoitteena on varhaisen tuen sekä koulunkäynnin turvaaminen ja ongelmien ennaltaehkäisy. Tavoitteena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Oppilaiden yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon sekä koulun tuen rakentamisessa että arjessa. Oppilas ja huoltajat voivat ottaa yhteyttä koulukuraattoriin ja koulupsykologiin keskustellakseen lapsen asioista jo varhaisessa vaiheessa. Yhteystiedot löytyvät esimerkiksi koulun lukuvuosiedotteista ja nettisivuilta.

b) Yhteistyö kouluterveydenhuollon laajoissa terveystarkastuksissa

Laaja-alainen terveystarkastus tehdään oppilaille vuosiluokilla 1,5 ja 8. Tarkastuksen tekevät terveydenhoitaja ja koululääkäri. Myös huoltajat kutsutaan mukaan tarkastukseen. Opettajan arvio ja havainnot oppilaan koulunkäynnistä muodostavat osan laajasta terveystarkastuksesta. Opettaja arvioi oppilaan koulunkäynnin sujuvuutta ja koulu hyvinvointia. Opettajan palautelomake on Opetushallituksen ja THL:n yhteistyönä tehty tiedonsiirtolomake "Oppilaan selviytyminen ja hyvinvointi koulussa".

Opettaja saa tarvittaessa tiedon terveystarkastuksessa ilmenneistä asioista oppilaan tai huoltajan kirjallisella suostumuksella. Terveystarkastus voi tarvittaessa tehdä laajoista terveystarkastuksista yhteenvedon, jota voidaan hyödyntää luokka- ja koulu yhteistyön arvioinnissa. Yhteenvedo voi olla lyhyt suullinen selostus. Se ei saa sisältää oppilaiden henkilötietoja.

Laajassa terveystarkastuksessa (1., 5. ja 8. luokka) kouluterveydenhoitaja ja lääkäri arvioivat yhdessä oppilaan terveyden ja hyvinvoinnin lisäksi aina myös koko perheen hyvinvointia ja vanhemmat kutsutaan mukaan.

- Tarkastukseen sisältyy vanhempien haastattelu sekä opettajan arvio oppilaan selviytymisestä koulussa ja tarvittaessa tehdään yhteistyötä muiden oppilashuollon toimijoiden kanssa.
- Terveyden edistämisen lisäksi tavoitteena on tunnistaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa oppilaan ja hänen perheensä erityisen tuen tarpeet ja järjestää tarvittava tuki sekä seurata tilanteen edistymistä yhdessä laaditun suunnitelman mukaisesti.

Terveystarkastuksia tehdään myös yksilöllisen tarpeen mukaan myös muina ajankohtina.

- Tarkastuksista poisjäävien tuen tarve selvitetään, koska tiedetään, että tarkastuksista poisjääneiden riski syrjäytymiseen on suurempi kuin niihin osallistuneilla.
- Tuen tarvetta voidaan selvittää esimerkiksi ottamalla yhteyttä perheeseen tai järjestämällä kotikäyntiä.
- Terveystarkastusten lisäksi kouluterveydenhuollossa tavataan asiakkaita yksilöllisen tarpeen mukaisesti.
- Kouluterveydenhuollon tärkeä työmuoto ovat avoimet vastaanotot, joille oppilaat voivat tulla aikaa varaamatta keskustelemaan oireistaan ja mieltään vaivaavista asioista.

Terveystarkastuksissa kerätään anonymiä tietoa luokan ja koulun hyvinvointitilanteesta. Tätä tietoa hyödynnetään oppilashuollon yhteisöllisten toimenpiteiden suunnitteluun, oppilashuollon toimintasuunnitelman laadintaan ja kuntatason suunnittelutyöhön.

c) Sairausten vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen

Kouluterveydenhuoltoon ja koululääkäritoimintaan ei kuulu varsinainen sairaus hoito, paitsi ensiapu koulutapaturmissa ja ensihoito-ohjeet sairastuneille.

- Koululaisten sairaanhoidolliset asiat hoidetaan pääsääntöisesti kuntien terveysasemilla, vanhemmat varaavat tarvittaessa ajan terveysasemalle.

Lääkitys koulupäivän aikana

- Tyypillisiä pidempiaikaisia lääkitystarpeita koulussa ovat diabeetikoiden lääkityksen järjestäminen.
- Tavallisia ovat myös ensiapuun tarkoitettavat lääkitykset esimerkiksi vaikeasti allergisilla, astmaattikoilla tai epileptikoilla.
- Myös muut pitkäaikaissairaudet tai kehitysvammaisuus voivat edellyttää lääkitystä koulupäivän aikana.

Lääkehoidon järjestäminen koulussa

Lääkehoidon toteuttaminen koulussa perustuu oppilaan ja hänen huoltajiensa sekä lääkehoitoa toteuttavan työntekijän ja toimintayksikön johdon väliseen yhteiseen sopimukseen.

- Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut valtakunnalliset ohjeet (STM 2005) lääkehoidon toteuttamisesta erilaisissa toimintaympäristöissä.

- Opetustoimen lainsäädäntö ei määrittele työntekijöiden lääkehoitoon osallistumista, eikä työntekijöitä siten voida tehtävään velvoittaa.
- Yhteistyön merkitys lääkehoidon koulutuksen saaneiden terveydenhuollon ammattihenkilöiden kanssa korostuu.
- Ennen suostumuksensa antamista lääkehoitoon ryhtyvälle työntekijälle ja hänen esimiehelleen tulee selvittää lääkitsemiseen liittyvät vastuut ja velvollisuudet.
- Lääkitsemiseen, silloin kun se on työnantajan hyväksymää toimintaa, liittyvä vastuu ja mahdolliset vahingonkorvauskysymykset ratkaistaan samoin periaattein kuin koulutyössä yleensäkin.

Koulutus lääkehoitoon

Lääkehoitoon kouluttamaton henkilöstö voi osallistua luonnollista tietä annettavan ja ihon alle pistettävän lääkehoidon toteuttamiseen yksittäistapauksissa tai tilannekohtaisen harkinnan ja riittävän lisäkoulutuksen jälkeen.

- Koulutuksen antaa laillistettu terveydenhuollon ammattihenkilö ja kirjallisen luvan terveydenhuollon toiminnasta vastaava lääkäri.

- Yleensä erikoissairaanhoidon diabeteshoitajat antavat pistosopetuksen ja kirjallisen pistosluvan diabeetikkolapsen hoitoon osallistuville.
- Lääkehoidon osaaminen tulee varmistaa säännöllisesti.

Lisäkoulutuksen järjestäjä vastaa lääkehoidon koulutuksen laadusta, laillistettu terveydenhuollon ammattihenkilö näytön vastaanottamisesta ja luvan myöntänyt lääkäri tehtävän edellyttämän osaamisen ja lisäkoulutuksen tason määrittelystä. (STM 2005:32, STM 2010:9)

Erityisruokavalion järjestäminen

Terveydenhoitaja arvioi ja varmistaa erityisruokavalioiden jatkamisen tarpeellisuuden oppilaskohtaisesti terveystarkastuksen yhteydessä sekä tukee kansallisen allergiaohjelman mukaista allergian itsehoitoa.

Koululääkäri kartoittaa erityisruokavalion oikeellisuuden laaja-alaisessa terveystarkastuksessa ja aina tarvittaessa.

Luokanvalvoja saa allergiatiedot huoltajan täyttämästä oppilaan henkilötietokaavakkeesta ja välittää tiedon keittiön henkilökunnalle. Oulun kaupungin ohjeistuksen (Yliääkäri Päivi Hirso/2010) mukaan huoltajien ilmoitus ruoka-aineallergioista riittää, erillistä todistusta ei tarvita.

d)Yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen, joustavan perusopetuksen ja sairaalaopetuksen yhteydessä

Oppilaalla on oikeus saada työpäivinä opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä.

Oppilasta autetaan koulunkäyntiin liittyvissä vaikeuksissa eri tukimuodoin.

Tukimuoto määräytyy yksilöllisesti vaikeuksien laadun ja laajuuden mukaan.

Keskeistä on tuen tarpeen **varhainen tunnistaminen**, tukitoimien aloittaminen ja yhteistyö huoltajien kanssa.

Yleiseen tukeen kuuluvat tukiopeus, eriyttäminen, osa-aikainen erityisopetus sekä samanaikaisopetus. Tukea antavat luokanopettaja/ aineenopettaja ja erityisopettaja. Tuen piirissä ovat kaikki koulun oppilaat.

Tehostettuun tukeen siirrytään silloin, kun yleinen tuki ei riitä. Tehostettuun tukeen siirryttäessä tehdään pedagoginen arvio, jonka pohjalta laaditaan oppimissuunnitelma yhdessä huoltajien kanssa. Tavoitteena on tukea oppilasta yleisopetuksen oppimäärän suorittamisessa. Tehostettua tukea antaa luokanopettaja/aineenopettaja tai erityisopettaja oppilaalle laaditun oppimissuunnitelman mukaan.

Erityistä tukea annetaan silloin, kun tehostetun tuen keinot eivät riitä asetettujen tavoitteiden

saavuttamiseksi.

Tarvittaessa oppimäärä/oppimäärät yksilöllistetään oppilaan omien edellytysten mukaan. Oppilaalle laaditaan pedagoginen selvitys, jonka pohjalta tehdään HOJKS (henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma) yhdessä huoltajien kanssa.

Erityistä tukea annetaan yleensä pienryhmissä tai osa-aikaisessa erityisopetuksessa.

Erityisen tuen päätökset tarkistetaan aina 2. ja 6. -luokan jälkeen, muulloin tarvittaessa.

Oikeus opetukseen kuuluu myös sairaalassa oleville lapsille.

Peruskoululain 4 §:n mukaan sairaalan sijaintikunta on velvollinen järjestämään sairaalassa potilaana olevalle oppilaalle opetusta siinä määrin kuin hänen terveytensä ja muut olosuhteet huomioon ottaen on mahdollista.

- Sairaala- ja kotikoulu järjestävät yhteisiä neuvotteluja nivelvaiheisiin, joissa oppilas on tulossa hoitoon tai palaamassa hoitojakson jälkeen omaan kouluunsa.

- Sairaalan lapsen ja nuoren opetuksessa yhteistyön tärkeys korostuu. Jos lapsella on terveyteen liittyviä ongelmia, opettaja saa tietoa lääkityksestä, apuvälineistä, terapioiden, kuntoutuskeinoista jne. keskusteluissa huoltajien ja koulun oppilashuoltoryhmän kanssa.

- Huoltajien suostumuksella saa lisätietoa oppilasta hoitavilta henkilöiltä sekä sairaalakoulusta.

e)Oppilashuollon tuki kurinpitörangaistuksen tai opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä

- Koulu huolehtii siitä, että oppilaalle, jolle on määrätty kurinpitörangaistus tai jolta opetus on evätty jäljellä olevan työpäivän ajaksi, järjestetään tarvittava oppilashuolto.
- Koulussa opetustilanteesta poistetulle oppilaalle järjestetään asianmukainen valvonta.
- Erotetulle oppilaalle laaditaan opetussuunnitelmaan perustuva henkilökohtainen suunnitelma, jonka mukaan opetus toteutetaan ja oppimista seurataan.
- Koulusta erottamisesta tiedotetaan myös sosiaalihuoltoa (lastensuojelulaki 24 §:n 2 momentti).

f)Yksilökohtaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen ja suostumuksen hankkiminen sekä ryhmän yhtenäisistä menettelytavoista sopiminen

Monialainen asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen oppilaan tai oppilasryhmän tuen tarpeen selvittämiseksi ja oppilashuollon palvelujen järjestämiseksi yhteistyössä huoltajien ja/tai oppilaan kanssa. Ryhmän kokoa se opetushenkilöstön tai oppilashuollon palveluiden edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Ryhmän kokoonpano perustuu tapauskohtaiseen harkintaan ja käsiteltävään asiaan. Ryhmään nimeäminen edellyttää aina oppilaan tai huoltajan suostumusta. Ryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön.

Otetaan huomioon oppilaan osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti.

Asiantuntijaryhmän tapaamisista laaditaan oppilashuoltokertomus (erilliselle lomakkeelle): ryhmän vastuuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi olennaiset ja tarpeelliset asiat oppilashuoltokertomukseen; kirjauksia voivat tehdä myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet. Yksilökohtainen oppilashuoltokertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä.

Muistiotä säilytetään asianmukaisesti lukitussa säilössä koulussa (vastuuhenkilö).

Oppimissuunnitelma ja HOJKS täydennetään sähköiseen oppilastietojärjestelmään, Wilmaan.

Suunnitelmat käydään huoltajien kanssa läpi ohjeistuksen mukaisesti vähintään 2 kertaa vuodessa.

g)Yhteistyö koulun ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa

Oppilaan tai huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia oppilashuollon yhteistyötahoja tai oppilaan läheisiä. Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa oppilaan asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta.

Jos sivulliselle (asiantuntijaryhmän ulkopuoliset hlöt) annetaan oppilashuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

YHTEISTYÖ OPPILAIDEN JA HEIDÄN HUOLTAJIENSA KANSSA

a) Toimintatavat osallisuuden edistämiseksi ja yhteistyön järjestämiseksi oppilashuollon suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa

- Oppilaita pyritään osallistamaan kouluviihtyvyyden parantamiseen.

- Oppilaiden kanssa käsitellään koulussa tehtyjä kyselyjä ja tutkimuksia. Näiden pohjalta suunnitellaan yhdessä parannusehdotuksia.

b) Toimintaperiaatteista ja –menettelytavoista tiedottaminen

Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa.

Huoltajalla on oikeus yhteistyöhön opetuksessa. Huoltajalla on oikeus tulla kuulluksi ennen tehostettua tai erityistä tukea koskevan päätöksen tekemistä ja jos oppilaan opiskelua järjestetään erityisin opetusjärjestelyin.

- Huoltajalla on oikeus tulla kuulluksi myös, jos oppilas kertaa vuosiluokan oppilaan yleisen koulumenestyksen vuoksi.

- Lisäksi huoltajalla on oikeus tulla kuulluksi ennen kurinpitorangeistuksen antamista oppilaille ja saada ilmoitus muista oppilaaseen kohdistetuista ojentamisista.

- Huoltajalla on oikeus seurata opetusta.

OPPILASHUOLTOSUUNNITELMAN TOTEUTTAMISEN SEURANTA (Opetuksen järjestäjä seuraa koulukohtaisten oppilashuoltosuunnitelmien toteutumista)

a) Koulukohtaisen suunnitelman vastuutaho

Koulun ja oppilaitoksen opiskeluhoollon suunnitelmasta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista vastaa oppilashuoltoryhmä.

b) Seurattavat asiat ja tiedonkeruumenetelmä

Oppilashuoltoryhmä kokoaa palautetta oppilailta, opettajilta, huoltajilta sekä oppilashuollon toimijoilta oppilashuoltotoiminnasta.

c) Seurannan aikataulu

Suunnitelman toteuttamista seurataan säännöllisesti oppilashuoltoryhmässä. Oppilashuoltoryhmä arvioi myös omaa toimintaansa lukuvuoden aikana ja lukuvuoden päättyessä.

d) Seurantatietojen käsittelytavat ja hyödyntäminen sekä niistä tiedottaminen oppilashuollon kehittämiseksi

Keskeisistä tuloksista tiedotetaan oppilaille, huoltajille ja yhteistyötahoille. Arvioinnin pohjalta kehitetään ja suunnitellaan seuraavan vuoden oppilashuoltoa ja sen painopistealueita.